

ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

κ. ΦΟΥΤΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

*ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ & ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΤΕ*

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ανθρωπογεωγραφία –
Οικονομική του χώρου
2.1 Η έννοια της απόστασης

Κακδέρη Χριστίνα
Μάθημα 2^ο Σέρρες, 29.11.'10

Η απόσταση

- Η απόσταση αποτελεί ένα εμπόδιο στην αλληλεπίδραση και στην επικοινωνία, με την έννοια του χρόνου και του χρήματος που απαιτείται να δαπανηθεί για να συνδεθούν χωρικά κάποιες δραστηριότητες με τα συγκεκριμένα μέσα μεταφοράς και επικοινωνίας που υπάρχουν σε κάθε χρονική στιγμή.
- Μπορεί να μετρηθεί
 - ως μονάδα μήκους,
 - ως χρόνος που απαιτείται για τη μετακίνηση,
 - ως χρηματικό ή εναλλακτικό κόστος μετακίνησης

Απόσταση και αποφάσεις χωροθέτησης

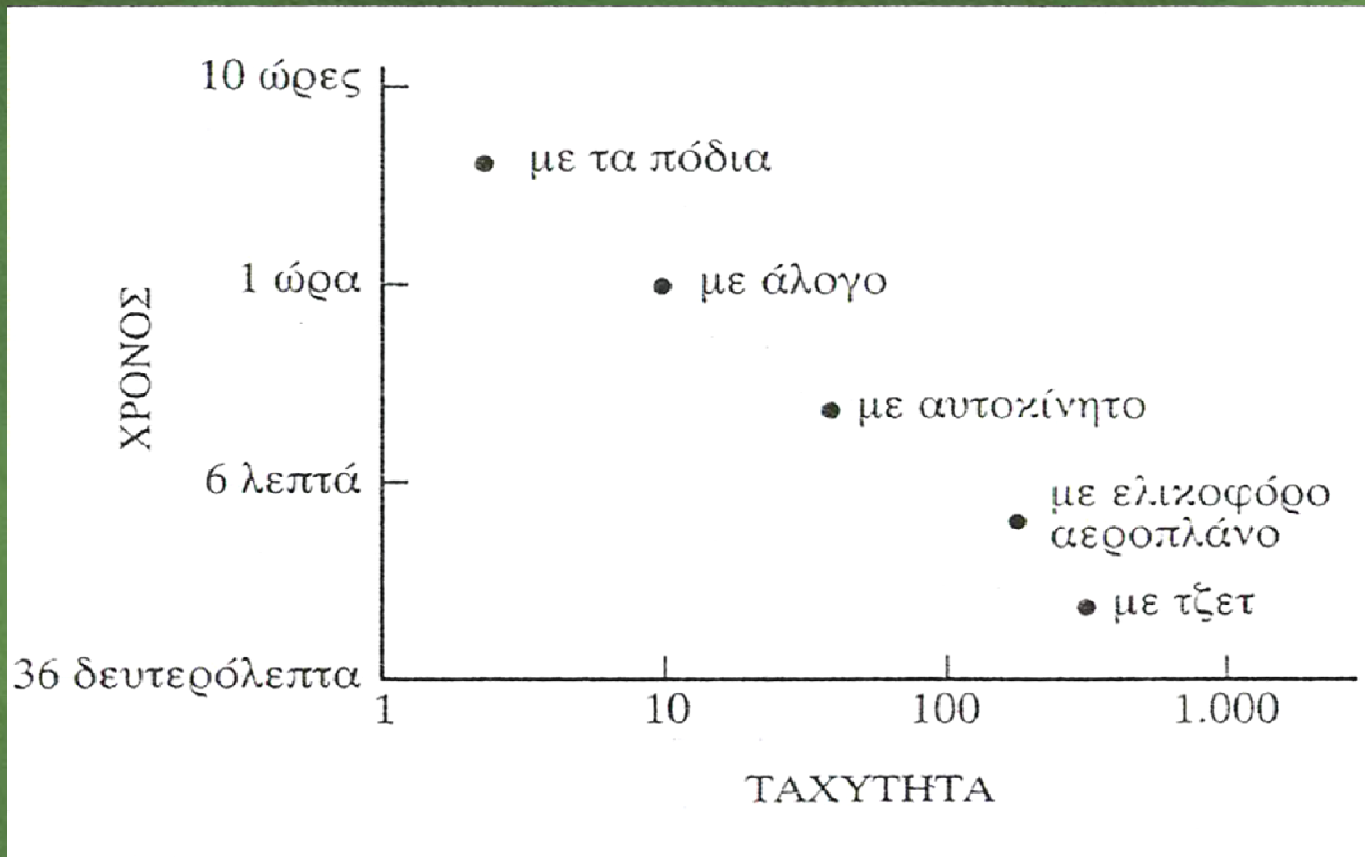
- Η ποσότητα των ροών εμπορευμάτων, πληθυσμού και πληροφορίας τείνει να μειώνεται με την απόσταση (distance decay effect).
- Οι ροές μεταξύ δυο περιοχών δεν εξαρτώνται μόνο από τη χιλιομετρική απόσταση, αλλά και από την ποιότητα του οδικού δικτύου, το δίκτυο συγκοινωνιών, επικοινωνιών κλπ, από αυτό δηλαδή που καλείται *προσιτότητα*.

Διάγραμμα 2.1
Ροές (εμπορευμάτων,
πληθυσμού και
πληροφοριών) μεταξύ δυο
περιοχών σε σχέση με την
απόστασή τους

Η συρρίκνωση του χώρου

- Οι εξελίξεις στην τεχνολογία των μεταφορών οδήγησαν στη δραστική μείωση των χρονοαποστάσεων, σε αυτό που ονομάστηκε «συρρίκνωση του χώρου» (space shrinkage).
- Η συνεχής βελτίωση των συστημάτων μεταφοράς και επικοινωνιών περιορίζει τη σημασία του γεωγραφικού χώρου και τείνει προς την εκμηδένιση του χώρου από το χρόνο (annihilation of space by time).

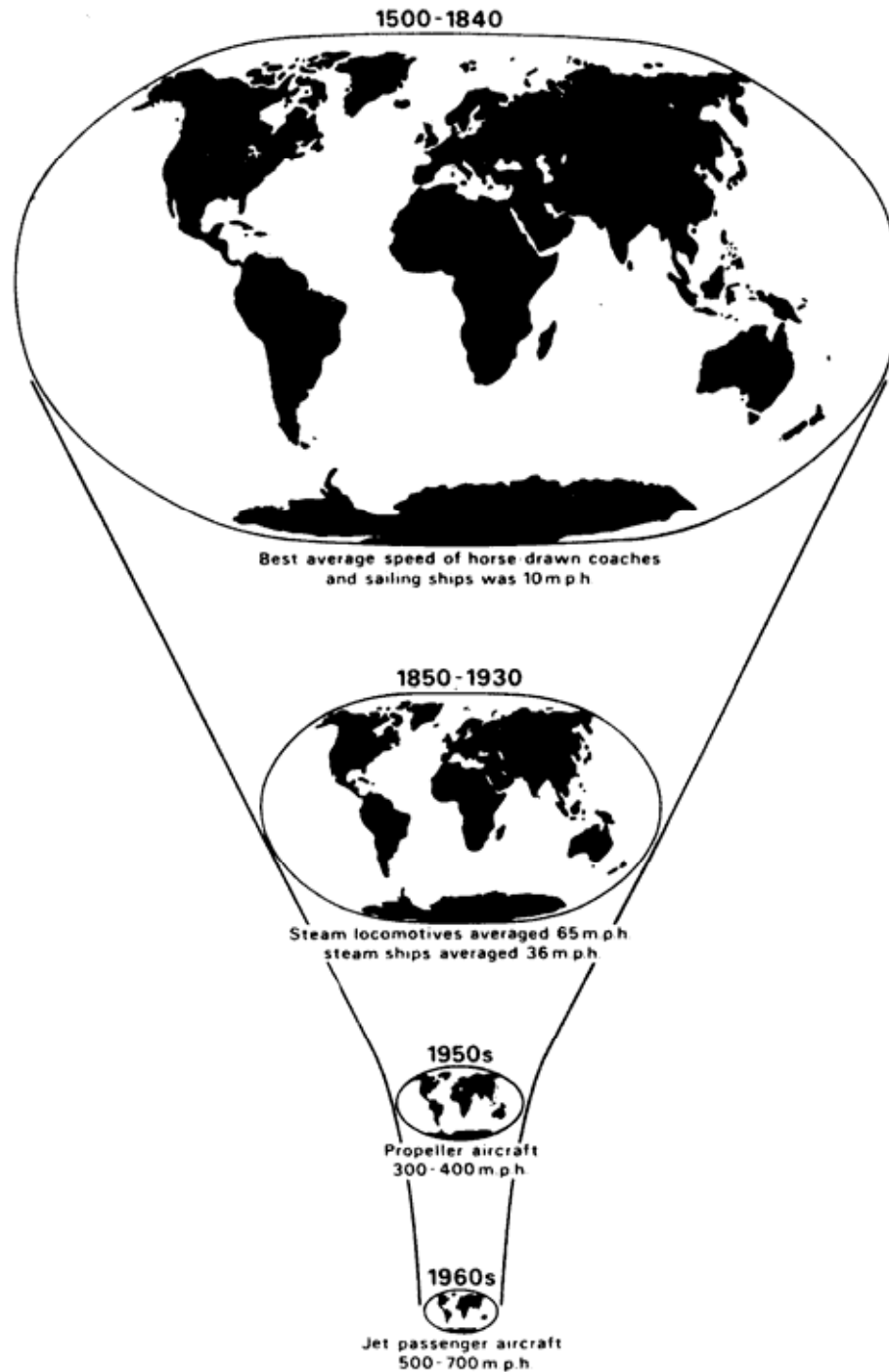

Διάγραμμα 2.2

Σύγκριση χρόνου και ταχύτητας για να διανυθεί μια απόσταση με διαφορετικά μεταφορικά μέσα

Σύγκλιση χώρου και χρόνου

- Η έκφραση «σύγκλιση του χρόνου και του χώρου» (time-space convergence) αναφέρθηκε για να περιγράψει ότι οι εξελίξεις στην τεχνολογία των μεταφορών είχαν ως συνέπεια να «μετακινούν» περιοχές μέσα στο σύστημα οικισμών τη μια πιο κοντά στην άλλη, με την έννοια ότι ο χρόνος ταξιδιού μεταξύ δύο περιοχών σταδιακά μειώνεται και, επομένως, μειώνεται και η σημασία της απόστασης.
- Κατά μια έννοια λοιπόν, η απόσταση μεταξύ δυο τόπων αλλάζει.

Διάγραμμα 2.3
Συρρίκνωση του χώρου
λόγω βελτίωσης
μεταφορών

Αφετηρία	Προορισμός	Χαρακτηριστικά οδού	Ώρες
Βέροια	Θεσ/νίκη	αμαξιτή	11
Καστοριά	Κοριτσά	ημιονική	17
Καστοριά	Σιάτιστα	ημιονική	8
Μοναστήρι	Περλεπές	αμαξιτή	8
Περλεπές	Βελεσσά	αμαξιτή	8,5
Θεσ/νίκη (-Λαχανάς-)	Σέρρες	αμαξιτή	16
Σέρρες	Μελένικο	ημιονική	11,5
Γρεβενά	Μέτσοβο	ημιονική	13

Διάγραμμα 2.4

Χαρακτηριστικές διαδρομές στο Βορειοελλαδικό χώρο
γύρω στο 1885

Συρρίκνωση του χώρου

- Η συρρίκνωση του χώρου δε γίνεται με ομοιόμορφο τρόπο.
- Για παράδειγμα, αν αποτυπώσει κανείς το χάρτη του Ειρηνικού Ωκεανού με βάση τη χρονοαπόσταση, τότε βλέπει ότι κάποιες πόλεις πλησιάζουν μεταξύ τους (Tokyo, San Fransisco, Sydney κλπ), ενώ παράλληλα οι υπανάπτυκτες περιοχές απομακρύνονται συγκριτικά.

Τόποι κοινωνικής αλληλεπίδρασης

- Ο Giddens (1990) υποστηρίζει ότι η κοινωνική ζωή συνίσταται από δυο τύπους κοινωνικής αλληλεπίδρασης.
- Ο πρώτος έχει να κάνει με τις «πρόσωπο με πρόσωπο» επαφές στην καθημερινή ρουτίνα.
- Ο δεύτερος είναι πιο απόμακρος τρόπος αλληλεπίδρασης ο οποίος υλοποιείται με συστήματα μεταφορών και επικοινωνιών.

Το τέλος της γεωγραφίας

- ..το τρένο οδήγησε στην εκμηδένιση του χώρου από το χρόνο , η ανάπτυξη μεθόδων άμεσης επικοινωνίας (τηλέφωνο, e-mail κλπ) δημιούργησε μια αίσθηση ταυτόχρονου.
- Ο Toffler (1970) έφτασε να γράψει για το «θάνατο της γεωγραφίας» υποστηρίζοντας ότι εξαιτίας των νέων τεχνολογιών μεταφοράς και επικοινωνίας ο χώρος δεν αποτελεί πλέον μια βασική πηγή διαφοράς, εφόσον οι έντονες ροές ανθρώπων και πληροφοριών συνετέλεσαν στη διάλυση των γεωγραφικών διαφορών.

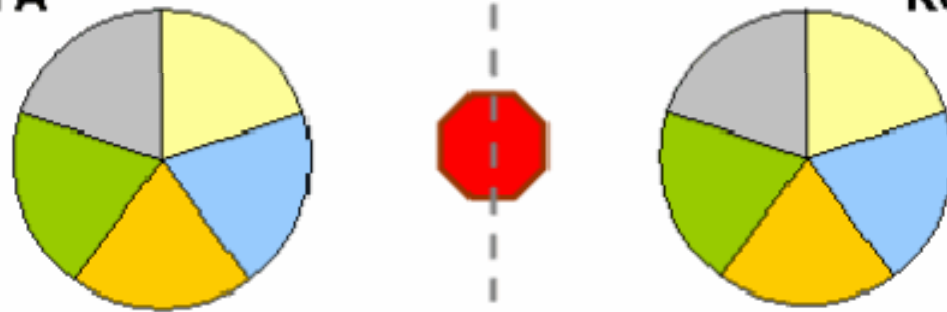
Friedman – The world is flat

- Στο βιβλίο του T. Friedman «Ο κόσμος είναι επίπεδος» αναλύονται τα χαρακτηριστικά της παγκοσμιοποίησης στον 21^ο αιώνα.
- Δέκα δυνάμεις που οδήγησαν σε ένα κόσμο επίπεδο (ten flatteners)
 - Η κατάρρευση του τείχους του Βερολίνου
 - Το Netscape
 - Λογισμικό ροής εργασιών
 - Outsourcing
 - Offshoring
 - Open source

Self Reliance

Region A

Region B

Regional Trade

International Trade

